**sreda, 20. januar 2021**

P9_TA(2021)0013

# Izvajanje skupne varnostne in obrambne politike – letno poročilo 2020

**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 20. januarja 2021 o izvajanju skupne varnostne in obrambne politike – letno poročilo za leto 2020 (2020/2207(INI))**

(2021/C 456/08)

*Evropski parlament*,

— ob upoštevanju Lizbonske pogodbe,

— ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta z dne 20. decembra 2013, 26. junija 2015, 15. decembra 2016, 22. junija 2017, 28. junija 2018, 14. decembra 2018, 20. junija 2019, 12. decembra 2019 in 21. julija 2020,

— ob upoštevanju sklepov Sveta o skupni varnostni in obrambni politiki z dne 25. novembra 2013, 18. novembra 2014, 18. maja 2015, 27. junija 2016, 14. novembra 2016, 18. maja 2017, 17. julija 2017, 25. junija 2018, 17. junija 2019 in 17. junija 2020,

— ob upoštevanju sklepov Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o vzpostavitvi pakta o civilnih vidikih skupne varnostne in obrambne politike (SVOP),

— ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 10. decembra 2018 o ženskah, miru in varnosti,

— ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 19. junija 2017 o okviru za skupen diplomatski odziv EU na zlonamerne kibernetske dejavnosti,

— ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 7. junija 2018 o mladih, miru in varnosti ter z dne 5. junija 2020 o mladih v zunanjem delovanju,

— ob upoštevanju Sklepa Sveta (SZVP) 2019/797 z dne 17. maja 2019 o omejevalnih ukrepih proti kibernetskim napadom, ki ogrožajo Unijo ali njene države članice [1],

— ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 10. decembra 2019 o dopolnilnih prizadevanjih za krepitev odpornosti in preprečevanje hibridnih groženj,

— ob upoštevanju dokumenta z naslovom Skupna vizija, enotno ukrepanje: močnejša Evropa – Globalna strategija za zunanjo in varnostno politiko Evropske unije, ki ga je 28. junija 2016 predstavila podpredsednica Komisije/visoka predstavnica Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

— ob upoštevanju skupnega sporočila Evropskemu parlamentu in Svetu z dne 28. marca 2018 o akcijskem načrtu za vojaško mobilnost (JOIN(2018)0005),

— ob upoštevanju skupnih izjav predsednikov Evropskega sveta in Komisije ter generalnega sekretarja zveze Nato z dne 8. julija 2016 in 12. julija 2018,

— ob upoštevanju Ustanovne listine Organizacije združenih narodov,

— ob upoštevanju Helsinške sklepne listine iz leta 1975, ki jo je objavila Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi,

— ob upoštevanju skupnega sklopa 42 predlogov, ki sta jih 6. decembra 2016 potrdila Svet EU in Svet Nata, in poročil o napredku z dne 14. junija 2017 in 5. decembra 2017 o njihovem izvajanju ter novega sklopa 32 predlogov, ki sta jih 5. decembra 2017 potrdila oba sveta,

[1] UL L 129 I, 17.5.2019, str. 13.

— ob upoštevanju petega poročila o napredku pri izvajanju skupnega sklopa predlogov z dne 16. junija 2020, ki sta ga Svet EU in Svet Nata potrdila 6. decembra 2016 oziroma 5. decembra 2017,

— ob upoštevanju dejstva, da bo izstop Združenega kraljestva, ene najmočnejših evropskih vojaških sil, zelo vplival na potencial obrambnih zmogljivosti EU,

— ob upoštevanju tega, da je Rusija nezakonito zasedla Krim in si ga priključila,

— ob upoštevanju tega, da je Rusija kršila zračni prostor in morske meje držav članic,

— ob upoštevanju krepitve gospodarske in vojaške prisotnosti Kitajske v Sredozemlju in afriških državah,

— ob upoštevanju tega, da obstaja nevarnost terorističnih napadov na domačem ozemlju in v tujini, zlasti s strani skupin, kot je ISIS,

— ob upoštevanju novih tehnologij, kot so umetna inteligenca, vesoljske zmogljivosti in kvantno računalništvo, ki pomenijo nove priložnosti za človeštvo, a hkrati prinašajo tudi nove izzive na področju obrambne in zunanje politike, ki zahtevajo jasno strategijo in soglasje med zavezniki,

— ob upoštevanju drugega poročila o napredku pri izvajanju prednostnih nalog EU in OZN v zvezi z mirovnimi operacijami in kriznim upravljanjem v obdobju 2019–2021,

— ob upoštevanju resolucij Generalne skupščine Združenih narodov 3212(1974), 32/15(1977), 33/15(1978), 34/30 (1979) in 37/253(1983),

— ob upoštevanju resolucij Varnostnega sveta Združenih narodov 353(1974), 361(1975), 367(1975), 458(1979), 541(1983), 550(1984), 649(1990), 716(1991), 750(1992), 774(1992), 789(1992), 889(1993), 939(1994), 1032(1995), 1062(1996), 1250(1999), 2009(2011), 2095(2013) in 2174(2014),

— ob upoštevanju ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov, zlasti cilja št. 16 o spodbujanju miroljubnih in vključujočih družb za trajnostni razvoj,

— ob upoštevanju agende OZN za razorožitev z naslovom Varovanje naše skupne prihodnosti iz junija 2018,

— ob upoštevanju pregleda Evropskega računskega sodišča št. 09/2019 o evropski obrambi,

— ob upoštevanju svojih resolucij z dne 14. decembra 2016 ([2]), 13. decembra 2017 ([3]), 12. decembra 2018 ([4]) in 15. januarja 2020 ([5]) o izvajanju skupne zunanje in varnostne politike,

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. junija 2018 o odnosih EU-NATO ([6]),

— ob upoštevanju priporočila Evropskega parlamenta Svetu in podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko o pripravah na postopek pregleda Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja v letu 2020, o nadzoru nad jedrskim orožjem in možnostih za jedrsko razoroževanje,

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. septembra 2020 o izvozu orožja: izvajanje Skupnega stališča 2008/944/SZVP ([7]),

([2]) UL C 224, 27.6.2018, str. 50.
([3]) UL C 369, 11.10.2018, str. 36.
([4]) UL C 388, 13.11.2020, str. 91.
([5]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0008.
([6]) UL C 28, 27.1.2020, str. 49.
([7]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0224.

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. februarja 2019 o prihodnosti pogodbe o jedrskem orožju srednjega dosega in vplivu na EU ([8]),

— ob upoštevanju svojega stališča z dne 18. aprila 2019 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Evropskega obrambnega sklada ([9]),

— ob upoštevanju svojega priporočila Svetu o sklepu o vzpostavitvi evropskega mirovnega instrumenta ([10]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. septembra 2018 o avtonomnih orožnih sistemih ([11]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. julija 2020 o sklepih z izrednega zasedanja Evropskega sveta od 17. do 21. julija 2020 ([12]),

— ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,

— ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve (A9-0265/2020),

1. spominja, da želi EU postati svetovna akterka za mir in varnost, ter poziva, naj si s svojimi ukrepi in politikami prizadeva za ohranitev mednarodnega miru, varnosti, učinkovitega multilateralizma, sodelovanja, svetovne stabilnosti ter aktivne podpore mednarodnemu redu, ki temelji na pravilih, mednarodnemu pravu, človekovim pravicam in demokraciji v skladu z načeli in vrednotami Ustanovne listine OZN in cilji iz člena 21 Pogodbe o Evropski uniji (PEU);

2. poudarja, da bodo lahko evropski akterji zaradi sedanjih vse bolj večplastnih groženj svetovni, regionalni in nacionalni varnosti in stabilnosti, s katerimi se EU sooča v izredno večpolarnem in nepredvidljivem okolju z odločnejšimi svetovnimi in regionalnimi silami in spremenljivimi zavezništvi, le s skupnimi močmi močne in enotne Evropske unije ter njenih držav članic v tesnem sodelovanju z enako mislečimi demokracijami razvili zanesljivejšo skupno varnostno in obrambno politiko (SVOP), ki bo imela pomembnejšo vlogo na mednarodnem prizorišču v novem geopolitičnem okolju ter bo prispevala k miru, varnosti ljudi, trajnostnemu razvoju, blaginji, svobodi, spoštovanju temeljnih pravic in svoboščin ter vrednot in demokracije;

3. ugotavlja, da so se razmere v strateškem okolju EU trajno poslabšale, kar neposredno ali posredno vpliva na varnost držav članic in njihovih državljanov; poudarja, da imajo v tem nestabilnem in nepredvidljivem okolju Unija in države članice skupaj večjo vlogo pri zaščiti držav članic ter svojih državljanov in vrednot pred večstranskimi grožnjami, tveganji in izzivi;

4. opozarja, da si je Evropska unija zastavila cilj, da bo razvila evropsko strateško avtonomijo, ta cilj pa temelji na njeni zmožnosti neodvisnega ocenjevanja kriznih razmer, samostojnega sprejemanja odločitev in samostojnega ukrepanja, kadar je to potrebno za obrambo njenih interesov in vrednot, pri čemer v celoti spoštuje zavezništva in strateška partnerstva ter načelo dopolnjevanja z zvezo Nato;

5. poziva podpredsednika/visokega predstavnika in Svet, naj zagotovita skupno formalno opredelitev strateške avtonomije ter zelo jasno določita njene cilje, sredstva in načine izvajanja; meni, da je sposobnost samostojnega ukrepanja pomembno sredstvo za to, da bi lahko EU okrepila svoje večstransko ukrepanje ter postala manj ranljiva za zunanje grožnje in zanesljivejša partnerica v večstranskem redu, ki temelji na pravilih;

6. meni, da je pandemija COVID-19 razkrila ranljivost EU in njeno odvisnost od tretjih držav; zato poudarja, da je v tem okviru še pomembneje, da se pospešijo prizadevanja EU za strateško avtonomijo;

7. ugotavlja, da je bil pri izvajanju SVOP dosežen določen napredek; pozdravlja dejstvo, da EU ostaja zavezana povečevanju svojega vpliva v svetu ter sposobnosti spodbujanja in zagotavljanja varnosti v svetu, tudi z misijami in operacijami SVOP, da bi dosegla trajni mir, stabilnost, varnost in blaginjo ter aktivno prispevala k reševanju konfliktov po svetu, zlasti v sosedstvu EU;

---

([8]) Sprejeta besedila, P8_TA(2019)0130.
([9]) Sprejeta besedila, P8_TA(2019)0430.
([10]) Sprejeta besedila, P8_TA(2019)0330.
([11]) UL C 433, 23.12.2019, str. 86.
([12]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0206.

8. pozdravlja napoved podpredsednika/visokega predstavnika, da bo do konca leta 2020 predstavljena analiza skupnih groženj in izzivov, ki bo podlaga za razprave z državami članicami o politiki in razvoj strateškega kompasa; ugotavlja, da se bo s strateškim kompasom najpozneje do leta 2022 izboljšalo in usmerjalo uresničevanje teženj EU, kot so bile zastavljene leta 2016, opredeljeni pa bodo tudi strateški pristop in posebni cilji na štirih glavnih področjih: krizno upravljanje, odpornost, zmogljivosti in partnerstva; poudarja, da je to potrebno, saj mora EU razviti ponazoritvene scenarije za vojaško in civilno posredovanje ter se dobro pripraviti na operativni in tudi politični ravni; upa, da bo strateški kompas kot prvi korak k razvoju neodvisne operativne zmogljivosti EU utrl pot k bolj usklajeni strateški kulturi in tako olajšal odločanje Unije;

9. razmišlja o pripravi lastnih poročil in priporočil v zvezi z glavnimi področji strateškega kompasa, da bi zagotovil parlamentarne prispevke in smernice v skladu z našimi demokratičnimi institucionalnimi načeli;

10. poudarja, da so trajnostna regionalna stabilnost, varnost in blaginja ter preprečevanje procesov destabilizacije v sosedstvu, tako na vzhodu in jugu kot na Arktiki, temeljnega geopolitičnega pomena za Unijo; poudarja, da sta operaciji EUFOR ALTHEA in EULEX KOSOVO ključni pri spodbujanju stabilnosti in varnosti, saj povečujeta odpornost držav in zmogljivosti v regiji, ki je za EU strateško pomembna; pozdravlja podaljšanje mandatov misije Evropske unije za utrjevanje pravne države na Kosovu in svetovalne misije Evropske unije za reformo sektorja civilne varnosti v Ukrajini ter ponovno poudarja pomen izvajanja SVOP na Zahodnem Balkanu in v vzhodnem sosedstvu; poziva k pregledu sedanje svetovalne misije SVOP EU za reformo sektorja civilne varnosti v Ukrajini;

11. opozarja, da ima nestabilnost v evropskem južnem sosedstvu, zlasti na območjih Sahela, zahodne Afrike in Afriškega roga, negativen učinek prelivanja zlasti v južno sosedstvo EU, zato pomeni neposreden izziv za upravljanje zunanjih evropskih meja;

12. je zaskrbljen, ker vojaške sile Ruske federacije še vedno zasedajo velike dele Ukrajine in Gruzije, kar je v nasprotju z mednarodnim pravom, ter so še vedno prisotne v Republiki Moldaviji in ker Rusija še naprej ruši mir in varnost v tej regiji; izraža zaskrbljenost zaradi doslej največjega obsega dezinformacijskih kampanj, ki jih podpirajo države, v vzhodnem sosedstvu; še naprej obsoja rusko vojaško posredovanje in nezakonito priključitev Krimskega polotoka ter nadaljevanje zamrznjenega konflikta v Moldaviji; poudarja, da je treba v politiki EU o tem vprašanju nastopiti enotno;

13. pozdravlja prenehanje sovražnosti v Gorskem Karabahu in njegovi okolici; z zaskrbljenostjo poudarja vojaško posredovanje tretjih držav v konfliktu, zlasti vlogo Turčije pri destabilizaciji in njeno vmešavanje; poziva k mednarodni preiskavi domnevne prisotnosti tujih bojevnikov ter uporabe kasetnega streliva in fosforjevih bomb; poziva Evropsko unijo in mednarodne organe, naj zagotovijo, da vojni zločini in uporaba prepovedanega orožja v konfliktu v Gorskem Karabahu ne bodo ostali nekaznovani; vztraja, da je treba omogočiti prehod humanitarni pomoči, nemudoma nadaljevati z izmenjavo zapornikov in žrtev ter ohraniti kulturno dediščino Gorskega Karabaha;

14. je zelo zaskrbljen zaradi nedavnega stopnjevanja napetosti na nekaterih potencialnih konfliktnih točkah v indopacifiški regiji, kot so sporna meja med Indijo in Kitajsko, Vzhodnokitajsko in Južnokitajsko morje ter Tajvanska ožina, vključno z vse bolj izzivalnimi kitajskimi vojaškimi manevri, usmerjenimi proti Tajvanu; poziva vse vpletene strani, naj medsebojne spore rešujejo na miren način, da umirijo napetosti, in naj ne izvajajo enostranskih ukrepov za spreminjanje trenutnega stanja; poudarja, kako pomemben je miroljuben razvoj vzdolž Tajvanske ožine, da se ohranijo mir, stabilnost in blaginja za Kitajsko in Tajvan ter v azijsko-pacifiški regiji, ki ostaja ključnega pomena za interese EU; poziva EU in države članice, naj ponovno preučijo svojo politiko sodelovanja s Tajvanom in sodelujejo s podobno mislečimi mednarodnimi partnerji, da bi demokratični Tajvan zaščitile pred tujimi grožnjami; izraža zaskrbljenost zaradi dezinformacijske kampanje, ki so jo sprožile zlonamerne tretje države, da bi demokratične države v indopacifiški regiji, vključno s Tajvanom, ovirale v boju proti pandemiji COVID-19; poziva EU in države članice, naj podprejo smiselno in pragmatično sodelovanje Tajvana kot opazovalca pri sestankih, mehanizmih in dejavnostih Svetovne zdravstvene organizacije, da bi se skupaj borili proti svetovni krizi javnega zdravja;

15. je izredno zaskrbljen zaradi nezakonitih dejavnosti in groženj Turčije z vojaškimi ukrepi zoper države članice v vzhodnem Sredozemlju ter jih odločno obsoja; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da enostranski ukrepi, ki jih Turčija izvaja kljub prizadevanjem za umiritev razmer, kršijo mednarodno pravo in neposredno vplivajo na suverenost nekaterih držav

članic; ponovno poudarja pripravljenost Unije, da za zaščito svojih interesov in interesov svojih držav članic uporabi vse razpoložljive instrumente in možnosti, tudi v skladu s členom 29 PEU in členom 215 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU); opozarja na nedavne sklepe Sveta o vzhodnem Sredozemlju in poziva k pripravi nove celovite strategije odnosov med EU in Turčijo.

16. poudarja, da je lahko dostop do varne pitne vode povod za hude konflikte: poudarja, da mora Evropska unija pripraviti politično strategijo za lažje iskanje rešitev na teh območjih, ki so močno izpostavljena destabilizaciji, hkrati pa si mora prizadevati, da bi države na najpomembnejših konfliktnih območjih, povezanih z vodo, spodbudila k podpisu Helsinške konvencije o varstvu in uporabi čezmejnih vodotokov in mednarodnih jezer, ki je bila sprejeta leta 1992 in dokončana leta 1997 v New Yorku;

***Utrjevanje ciljev Evropske unije: povečevanje učinkovitosti misij in operacij SVOP v nepredvidljivem in destabiliziranem okolju***

17. meni, da SVOP temelji predvsem na zmogljivosti Unije za napotitev civilnih in vojaških misij in operacij v kriznih razmerah, ki vplivajo na varnost Unije in njenih držav članic ali zahtevajo mednarodno posredovanje v skladu z mednarodnim pravom ter Ustanovno listino in resolucijami OZN; ugotavlja, da Unija trenutno izvaja 11 civilnih in šest vojaških misij in operacij, pri čemer imajo tri vojaške misije izvršilna pooblastila (ATALANTA, EUNAVFOR MED IRINI, EUFOR ALTHEA), tri pa so brez njih (EUTM Mali, EUTM Somalia, EUTM RCA); opozarja, da so mandati misij SVOP med drugim namenjeni spodbujanju reforme varnostnega sektorja, napredovanju reforme pravosodja ter okrepitvi vojaškega in policijskega usposabljanja; priporoča, naj se misije in operacije redno ustrezno ocenjujejo, da se ugotovi, kako bi bilo mogoče dodatno povečati njihovo učinkovitost; poudarja, da je pomembno zagotoviti hitrejše, prožnejše in bolj usklajene napotitve misij;

18. ugotavlja, da v nekaterih državah članicah žal še vedno ni politične pripravljenosti za tehtno in verodostojno sodelovanje v misijah in operacijah SVOP; poudarja, da morajo postati misije in operacije stabilnejše, tako glede človeških virov kot tudi mandatov; poziva države članice, naj v večjem obsegu prispevajo sile in sredstva za vse misije in operacije SVOP, pri tem pa obravnavajo predvsem obstoječe primanjkljaje, saj je vprašanje financiranja misij in operacij SVOP bistveno za njihovo trajnostnost, zlasti v času krize, ter lahko vodi v napetosti in konflikte; poudarja, da proračuna za SVOP ne bi smeli zmanjševati;

19. poudarja, da udeležba žensk v misijah SVOP prispeva k učinkovitosti misije in je gonilo verodostojnosti EU kot zagovornice enakih pravic žensk in moških po vsem svetu; poziva, naj se načelo enakosti spolov ustrezno vključi v oblikovanje skupne varnostne in obrambne politike, zlasti z boljšo uravnoteženostjo spolov pri sestavi osebja in vodstva misij in operacij SVOP ter s posebnim usposabljanjem napotenega osebja; pozdravlja dejstvo, da so vse civilne misije SVOP imenovale svetovalca za enakost spolov, in poziva vojaške misije SVOP, naj storijo enako; spodbuja države članice, naj predlagajo ženske kandidatke za prosta delovna mesta; poziva, naj bodo vsi člani vojaškega in civilnega napotenega osebja EU dovolj usposobljeni na področju enakosti spolov in izvajanja resolucije Varnostnega sveta OZN št. 1325 o ženskah, miru in varnosti ter zlasti v zvezi s tem, kako vidik spola vključevati v delovne naloge; izraža obžalovanje, da število žensk, ki delajo v misijah SVOP, zlasti pa v vojaških operacijah, ostaja nizko; poziva Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD), naj poudarja potrebo po konkretnem cilju in politični zavezanosti povečanju števila žensk v misijah in operacijah EU za krizno upravljanje; poziva države članice, naj preučijo načine za krepitev politike zaposlovanja in ohranjanja žensk na delovnih mestih ter spodbujajo udeležbo žensk v misijah za izgradnjo in ohranjanje miru; poudarja, da je treba dodati novo proračunsko vrstico EU za financiranje mesta svetovalcev za enakost spolov v vojaških misijah SVOP;

20. poudarja globalno zavezo Unije v Sahelu in Afriškem rogu prek šestih civilnih (EUCAP Sahel Mali, EUCAP Sahel Niger, EUCAP Somalia) in vojaških (EUTM Mali, EUTM Somalia, EUNAVFOR ATALANTA, EUNAVFOR MED IRINI) misij;

21. ugotavlja, da se vojaške operacije SVOP vedno bolj osredotočajo na usposabljanje oboroženih sil (misije EU za usposabljanje) brez izvršilne razsežnosti; meni, da bi bilo treba mandat okrepiti brez poseganja v neizvršilno razsežnost teh misij, da se evropskim svetovalcem omogoči, da ob čim bolj skrbnem upoštevanju podlage za napotitev preverijo, ali so bili programi usposabljanja dobro izvedeni in popolnoma skladni z dejanskimi operativnimi potrebami lokalnih oboroženih sil;

ugotavlja, da bi to tudi olajšalo preprečevanje slabega upravljanja in primerov zlorab, ko bodo usposobljene sile dejavne na terenu; poudarja, da to še posebej velja za EUTM Mali, kjer malijske oborožene sile delujejo na zelo različnih in zahtevnih področjih, zato je potreben nadzor nad tem, kako se evropska usposabljanja izvajajo v praksi;

22. poudarja, da zgolj nekaj misij SVOP zagotavlja usposabljanje glede spolnega nadlegovanja ali glede nadlegovanja na podlagi spola, ter Evropsko službo za zunanje delovanje in države članice poziva, naj zagotovijo obvezno usposabljanje za preprečevanje takšnega nadlegovanja na vseh misijah in operacijah ter zagotavljajo učinkovito zaščito žrtev in žvižgačev; poziva k nadgradnji posodobljenih splošnih standardov za ravnanje v misijah in operacijah v okviru skupne varnostne in obrambne politike, ki naj zajema načelo ničelne tolerance glede neukrepanja voditeljev in vodstva EU glede spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola;

23. pozdravlja sklepe Sveta z dne 12. oktobra 2020 o operaciji EUFOR ALTHEA in pripravljenost za nadaljevanje mandata operacije za podporo organom Bosne in Hercegovine pri ohranjanju varnega okolja v skladu s prenovljenim pooblastilom OZN; priznava izzive, ki jih prinaša pandemija COVID-19, in izreka pohvalo osebju misij, ker je v času te pandemije v celoti delovalo;

24. ugotavlja, da so varnostne razmere v Somaliji zelo zaskrbljujoče in da so gonilna sila za destabilizacijo v celotnem Afriškem rogu in zunaj njega; v zvezi s tem meni, da bi okrepitev EUTM Somalia z vključitvijo svetovalne funkcije v strukture poveljevanja omogočila pomemben vpliv na način izvajanja operacij v večstranskem okviru za vojaško pomoč;

25. podpira prizadevanja glede procesa regionalizacije, ki je bil sprožen prek regionalne svetovalno-usklajevalne enote, in sklep Sveta z dne 12. februarja 2019 za začetek njegove druge faze, s čimer se je okrepil regionalni pristop EU v Sahelu, zlasti z razširitvijo EUTM Mali na države skupine G5 Sahel, da bi bili ukrepi EU bolj učinkoviti in operativni preko meja držav skupine G5 Sahel in bi se podprlo čezmejno sodelovanje, s čimer se bo povečala učinkovitost prizadevanj EUCAP Sahel Mali, EUCAP Sahel Niger in EUTM Mali; poziva k preimenovanju misije v EUTM Sahel; ugotavlja, da sta doslednost in sodelovanje z afriškimi državami na področju varnosti bistvena, da bi lahko dosegli stabilnost in dolgoročni razvoj tega kontinenta; meni, da je regionalizacija pristopa SVOP v Sahelu pomembna, vendar zahteva jasnejšo organizacijo med že obstoječimi civilnimi in vojaškimi misijami SVOP, lokalnimi akterji in drugimi mednarodnimi organizacijami (mirovna misija Združenih narodov MINUSMA, operacija Barkhane pod vodstvom francoske vojske), ki bi zagotovila sinergijo med operacijami in usklajena prizadevanja na ravni Unije;

26. je zaskrbljen zaradi dezinformacijskih kampanj, usmerjenih proti EU v Srednjeafriški republiki; poziva podpredsednika/visokega predstavnika, naj sprejme potrebne ukrepe, da bo mogoče učinkovito prepoznati njihov izvor in se jim zoperstaviti; pozdravlja začetek misije EUAM RCA, ki je namenjena podpori reforme varnostnega sektorja Srednjeafriške republike, in podaljšanje mandata EUTM RCA; meni, da mora Unija hitro in učinkovito izboljšati svoje zmogljivosti za dobavo opreme poleg usposabljanja, ki ga izvajajo misije EUCAP in EUTM; ugotavlja, da bi vzpostavitev evropskega mirovnega instrumenta zagotovila celovit pristop h krepitvi zmogljivosti sil našega partnerja; poudarja, da vrzel v zmogljivostih zapolnjujejo odločni, prisotni in aktivni tuji akterji, ki nimajo nujno enakih etičnih načel kot Unija in njene države članice, ter da ti akterji sodelujejo pri opremljanju teh sil, pri čemer ne upoštevajo načela pravne države in mednarodnih standardov;

27. je zelo zaskrbljen zaradi poslabšanja varnostnih in humanitarnih razmer v regiji Sahel, kjer se zaradi terorizma povečuje pritisk na države G5 Sahel in njihovo sosedstvo, kar zaostruje lokalne politične, etnične in verske napetosti; poudarja, kako pomembna je v zvezi s tem podpora, ki jo zagotavljajo misije in operacije EU v Sahelu; opozarja, da je bistveno ohraniti dolgoročno naložbo mednarodne skupnosti v prizadevanja za varnost in stabilnost v Maliju in Sahelu; pozdravlja nadaljevanje dejavnosti misij in operacij EU v Maliju;

28. poziva, naj se na operativni ravni uvede nov pristop k reformi varnostnega sektorja, varnostni pomoči in krepitvi vojaških zmogljivosti, ki bi vključeval izkušnje, pridobljene zlasti v Maliju, in bi poudaril (a) demokratični nadzor nad vsemi varnostnimi silami, vključno z oboroženimi silami, (b) demokratično in pregledno upravljanje sektorja, (c) sistematično spremljanje popolne in dosledne skladnosti vseh akterjev z mednarodnim pravom o človekovih pravicah in mednarodnim humanitarnim pravom (d) ter jasne mehanizme za prekinitev ali umik v primeru nekaznovanosti in stalnih kršitev;

29. ugotavlja, da se je raven usklajevanja med civilnimi in vojaškimi misijami v treh državah izboljšala, in sicer v Maliju, Srednjeafriški republiki in Somaliji; pozdravlja usklajena prizadevanja misije EU za krepitev zmogljivosti v Somaliji (EUCAP Somalia) in misije EUTM Somalia, da bosta spremljali operativno približevanje med somalijsko policijo in somalijsko vojsko na osvobojenih območjih, ki niso več pod vplivom Al Šababa; poudarja, da bi bilo treba celostni pristop k orodjem, proračunskim instrumentom in akterjem, ki se uporablja v misijah EUAM CAR in EUTM CAR, posnemati v drugih misijah in operacijah SVOP, kadar je to ustrezno;

30. pozdravlja začetek vojaške operacije Evropske unije v Sredozemlju, katere cilj je prispevati k trajnostnemu miru, varnosti in stabilnosti s podpiranjem izvajanja embarga na prodajo orožja Libiji v skladu z resolucijo Varnostnega sveta OZN št. 2526 (2020), usposabljanjem libijske obalne straže in onemogočanjem trgovine z ljudmi; izrecno poziva države članice, naj nujno dodelijo sredstva na področju obveščevalne dejavnosti, nadzora, izvidovanja ter vojaške policije in pomorskih sil, ki so potrebna za povečanje doslej omejenih zmogljivosti vojaške operacije Evropske unije v Sredozemlju, ter spodbuja tesnejše sodelovanje z Natovo sedanjo pomorsko operacijo Sea Guardian in sodelovanje z regionalnimi partnerji; opozarja na mednarodne obveznosti na področju iskanja in reševanja na morju; poziva podpredsednika/visokega predstavnika, naj v celoti izkoristi sredstva EU na tem področju, zlasti satelitski center EU in obveščevalni center EU; pozdravlja sedanji napredek pri stabilizaciji razmer v Libiji ter poziva EU, naj prevzame dejavno vlogo v postopku mediacije, da bi tako prispevala k vzpostavitvi potrebnih temeljev za mirno, stabilno in demokratično Libijo;

31. je seznanjen s sklepom Sveta z dne 20. junija 2020 o podaljšanju mandatov treh civilnih misij v okviru SVOP, in sicer misije EU za pomoč pri integriranem upravljanju libijskih meja (EUBAM Libya), misije pomoči EU za mejni prehod Rafa (EUBAM Rafah) in policijske misije EU za Palestinska ozemlja (EUPOL COPPS);

32. poziva k nadaljnjemu razvoju in krepitvi civilno-vojaškega odločanja EU ter struktur poveljevanja in nadzora, pri čemer je treba zagotoviti, da bosta vojaška in civilna linija poveljevanja ločeni;

33. je seznanjen, da naj bi se strateški pregled zmogljivosti za vojaško načrtovanje in izvajanje operacij začel v letu 2020; zaradi učinka tega pregleda na načrtovanje, poveljevanje in nadzor vojaških misij in operacij poziva podpredsednika/visokega predstavnika, naj Parlament pravočasno obvesti o razpoložljivih in izbranih možnostih; ponovno izjavlja, da EU potrebuje trajno in popolnoma razvito strukturo vojaškega poveljevanja, da bi lahko delovala samostojno, zato poziva Svet, naj tako strukturo vzpostavi;

34. je seznanjen s splošnim napredkom in prizadevanji pri izvajanju pakta o civilnih vidikih SVOP, katerega cilj je zmogljivejša, učinkovitejša, prožnejša in odzivnejša civilna SVOP, tako na nacionalni ravni z razvojem in izvajanjem nacionalnih izvedbenih načrtov za povečanje nacionalnih prispevkov k civilni SVOP, kot tudi na ravni EU z razvojem skupnega akcijskega načrta; poziva, naj se do začetka poletja 2023 pakt o civilnih vidikih SVOP začne izvajati v celoti; ugotavlja, da se civilna SVOP spopada s številnimi izzivi na področju zmogljivosti, ki so povezani z razpoložljivostjo zadostnega števila policistov, sodnikov, tožilcev ter drugih strokovnjakov s področja pravosodja in civilne varnosti; meni, da mora EU nadaljevati celovito ocenjevanje civilnih misij EUCAP Sahel Mali, EUCAP Sahel Niger, EUCAP Somalia in EUAM RCA v zvezi z njihovim mandatom, proračunom in človeškimi viri, da bodo povsem operativne in učinkovite; poziva države članice, naj predložijo podroben letni pregled napredka pri izvajanju pakta o civilnih vidikih SVOP; poziva vse ustrezne akterje, naj poglobijo sodelovanje ter okrepijo sinergije med civilnimi in vojaškimi misijami, napotenimi na ista območja, zlasti kar zadeva mobilnost in varno digitalno infrastrukturo; pozdravlja vzpostavitev centra odličnosti za civilno krizno upravljanje, ki je deluje od septembra 2020, in spodbuja države članice, naj se aktivno vključijo v njegovo delo;

35. pozdravlja to, da misije in operacije SVOP kljub zelo zahtevnemu okolju in negativnim posledicam, ki jih je povzročila pandemija COVID-19, niso bile prekinjene in so ohranile svojo prisotnost; poziva, naj se ob upoštevanju izkušenj s COVID-19 ocenijo in prilagodijo proračun, viri, načrtovanje in oprema misij in operacij SVOP, da bi se zagotovila ohranitev operativne učinkovitosti; poudarja, da mora EU preučiti, kaj bi še lahko storili za zmanjšanje in obvladovanje tveganja okužbe med osebjem; izraža veliko zaskrbljenost, ker je pandemija COVID-19 prispevala k zaostrovanju obstoječih

kriz, in meni, da mora EU nujno preprečiti, da bi pandemija COVID-19 ogrozila leta napredka na področju graditve miru; je zelo zaskrbljen zaradi številnih dezinformacij, zlasti o misijah in operacijah SVOP med pandemijo COVID-19; poudarja, da mora EU okrepiti svoja strateška komunikacijska orodja in javno diplomacijo, predvsem v državah, v katerih delujejo misije in operacije SVOP;

36. priznava prispevek civilnih in vojaških misij SVOP k ohranjanju miru in stabilnosti, krepitvi mednarodne varnosti ter podpiranju tretjih držav v boju proti terorizmu; poziva EU, naj okrepi svoje institucionalne zmogljivosti za preprečevanje konfliktov in mediacijo; poziva k bolj proaktivnemu pristopu k reševanju dolgotrajnih konfliktov v neposrednem sosedstvu EU; poziva k pristopom, občutljivim za konflikte in osredotočenim na ljudi, pri katerih bodo varnost in pravice ljudi v središču prizadevanj EU;

37. meni, da bi morala Unija svoja prizadevanja usmeriti na misije in operacije, ki zagotavljajo največjo dodano vrednost; zato bi pozdravil razmislek o ustreznosti in učinkovitosti nekaterih misij;

38. poziva k hitremu sprejetju in izvajanju evropskega mirovnega instrumenta, namenjenega povečanju učinkovitosti misij EU, podpiranju njenih partnerjev in prispevanju k mirovnim operacijam; poudarja, da bi se iz tega instrumenta financiral del stroškov obrambnih dejavnosti EU, vključno s skupnimi stroški vojaških operacij SVOP in stroški krepitve vojaških zmogljivosti za partnerje v državah, v katerih posreduje EU, zato bi mu bilo treba zagotoviti dovolj obsežen proračun, ki bo omogočal učinkovito reševanje sedanjih izzivov v zvezi z usposabljanjem, operacijami, misijami, projekti in vojaško opremo, vključno z orožjem, strelivom in prevozom, ob polnem upoštevanju osmih meril iz skupnega stališča Sveta, mednarodnega prava človekovih pravic in humanitarnega prava ter z učinkovitimi določbami o preglednosti, kot so navedene v njegovem priporočilu z dne 28. marca 2019 o vzpostavitvi evropskega mirovnega instrumenta; opozarja, da je treba pripraviti celovite predhodne ocene tveganja in pozorno spremljati uporabo v državah prejemnicah, zlasti v regijah, v katerih so politične razmere zelo nestabilne, njihove nacionalne meje pa močno prepustne, ter zagotoviti ustrezne zaščitne ukrepe na ravni EU, da bi preprečili, da bi se tega orožja polastile teroristične skupine in drugi zlonamerni akterji;

39. pozdravlja, da je v pismu o nameri, ki dopolnjuje govor o stanju v Uniji 2020, za leto 2021 napovedana priprava skupnega sporočila o strateškem pristopu k podpiranju razorožitve, demobilizacije in reintegracije nekdanjih borcev, s katerim bi pravočasno revidirali koncept EU za razorožitev, demobilizacijo in reintegracijo iz leta 2006; poudarja pomen reforme varnostnega sektorja kot prednostne naloge zlasti za civilne misije SVOP, glavni cilj katere bi moral biti izvajanje pristopa, osredotočenega na varnost ljudi; poudarja, da je treba v novem strateškem pristopu k razorožitvi, demobilizaciji in reintegraciji zagotoviti doslednost med instrumenti SVOP in razvojno pomočjo EU;

***Razvoj učinkovitih zmogljivosti SVOP***

40. pozdravlja pobude za razvoj zmogljivosti EU, kot so usklajeni letni pregled na področju obrambe (CARD), stalno strukturno sodelovanje (PESCO) in prihodnji Evropski obrambni sklad (EDF) ter njegova predhodna programa pripravljalni ukrep Unije o raziskavah na področju obrambe (PADR) in evropski program za razvoj obrambne industrije (EDIDP), saj lahko prispevajo k večji doslednosti, usklajenosti in interoperabilnosti pri izvajanju skupne varnostne in obrambne politike, omogočanju izpolnjevanja petersburških nalog ter krepitvi solidarnosti, kohezije odpornosti in strateške avtonomije Unije;

41. priznava, da sta vključevanje v pobude za razvoj zmogljivosti EU in smiselno sodelovanje več držav članic v najpomembnejših evropskih obrambnih projektih, ki se trenutno izvajajo skoraj izključno na dvostranski ravni (tj. FCAS in MGCS), ključna za uspeh procesa evropskega povezovanja na obrambnem področju ter bi pomenila jasno dodano vrednost evropskih prizadevanj za okrepljeno sodelovanje, povezovanje na obrambnem področju in interoperabilnost, kar bi koristilo misijam in operacijam SVOP;

42. ugotavlja, da je nujno treba izboljšati doslednost, inkluzivnost, usklajenost in skladnost vseh instrumentov obrambnega načrtovanja ter orodij in pobud EU za razvoj zmogljivosti, da bi spodbudili koristne sinergije in vzajemno krepitev, preprečili podvajanje, zagotovili učinkovito in strateško porabo sredstev ter interoperabilnost in omogočili hitro napotitev;

43. poziva države članice, naj povečajo izdatke za obrambo in si prizadevajo za njihov ciljni delež 2 % BDP;

44. pozdravlja sporazum, dosežen v zvezi z uredbo Evropskega obrambnega sklada, in poziva, naj se hitro sprejme in vzpostavi Evropski obrambni sklad, ki bo obravnaval in pospešil skupne dogovorjene prednostne naloge na področju razvoja obrambnih zmogljivosti v zraku, na kopnem, na morju in v kibernetskem prostoru ter tako krepil sposobnost EU, da deluje kot svetovna akterka ter spodbuja in zagotavlja mednarodno varnost; poziva države članice, Svet in Komisijo, naj zagotovijo ustrezno financiranje za Evropski obrambni sklad in se osredotočijo na strukturne projekte z visoko dodano vrednostjo ter tako pospešijo sodelovanje med državam članicami na področju industrije, utrjevanje močne tehnološke in industrijske baze evropske obrambe ter krepitev tehničnih, industrijskih in strateških zmogljivosti, da bi povečali zmožnost EU za samostojno proizvodnjo vojaških zmogljivosti in razpolaganje z njimi ter ohranili njeno dolgoročno tehnološko avtonomijo; poziva, naj pobude na področju obrambnih zmogljivosti pospešujejo sodelovanje malih in srednjih podjetij;

45. opozarja, da so raziskave na področju obrambe zelo občutljive in strateško pomembne ter da je treba za subjekte, ki so pod nadzorom tretjih oseb, urediti dostop do projektov, ki jih financira Evropski obrambni sklad, da bo v skladu z evropskim ciljem strateške avtonomije; poudarja, da bi se moralo sodelovanje tretjih držav v Evropskem obrambnem skladu v nekaterih posebnih in izrednih primerih, kadar nekaterim projektom prinaša dokazano tehnološko in operativno dodano vrednost, izvajati na podlagi dejanske vzajemnosti, ne bi smelo slabiti strateških varnostnih interesov EU in ogrožati ciljev sklada, potekati pa bi moralo pod strogim nadzorom nad skladnostjo s pravili, določenimi v predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Evropskega obrambnega sklada (COM(2018)0476)), kot sta ohranjanje intelektualne lastnine v EU;

46. pozdravlja strateški pregled prve faze stalnega strukturnega sodelovanja do konca leta 2020, vključno z vpogledom v napredek pri izvajanju programa in opredelitvijo določb, ki so potrebne, da bi stalno strukturno sodelovanje postalo učinkovitejše in bolj ciljno usmerjeno; meni, da je stalno strukturno sodelovanje instrument, ki prispeva h krepitvi trajnostnega in učinkovitega obrambnega sodelovanja in povezovanja EU z izboljšanjem obrambnih zmogljivosti in interoperabilnosti sodelujočih držav članic, zlasti v smislu razpoložljivosti, prožnosti in možnosti napotitve sil; želi opomniti, da bi morali projekti stalnega strukturnega sodelovanja prispevati k povečanju učinkovitosti izdatkov za obrambo; meni, da bi se moralo stalno strukturno sodelovanje uporabljati kot dopolnilno orodje za doseganje ciljev EU in prispevek k doseganju ciljev zveze Nato; pozdravlja nedavno sprejeto odločitev o udeležbi tretjih držav v stalnem strukturnem sodelovanju, vendar meni, da mora vsaka tovrstna izjemna udeležba pri posameznih projektih stalnega strukturnega sodelovanja prinašati dodano vrednost za države članice EU in projekte ter prispevati h krepitvi stalnega strukturnega sodelovanja in SVOP in k izpolnjevanju zahtevnejših zavez, pri tem pa biti podvržena zelo strogim političnim, vsebinskim in pravnim pogojem ter temeljiti na uveljavljeni in učinkoviti vzajemnosti;

47. poziva sodelujoče države članice, naj pokažejo polno politično pripravljenost, prizadevanja in strateško ambicijo, da zagotovijo potrebne vire in izpolnijo ambiciozne in zavezujoče skupne zaveze, o katerih so se dogovorile, ter zagotovijo viden napredek pri hitrem in učinkovitem izvajanju sedanjih projektov stalnega strukturnega sodelovanja; poudarja, da so projekti prvega niza predvsem projekti za vzpostavljanje zmogljivosti, ki vključujejo čim več držav članic, in da vključujoča narava projektov stalnega strukturnega sodelovanja ne bi smela voditi k zmanjšanju ambicij sodelujočih držav članic; izraža zaskrbljenost, da vrzeli v zmogljivostih in najbolj ključne pomanjkljivosti, kot so opredeljene v procesu glavnega cilja z načrtom za razvoj zmogljivosti in usklajenim letnim pregledom na področju obrambe, ne bodo ustrezno ali v celoti odpravljene, da bi omogočili uspešne vojaške operacije; svetuje, da se opravi pregled sedanjih 47 projektov stalnega strukturnega sodelovanja, da se preveri doseženi napredek in opredelijo tisti projekti, ki bi se po presoji sodelujočih držav članic lahko združili; spodbuja sodelujoče države članice, naj se osredotočijo na projekte stalnega strukturnega sodelovanja, ki prinašajo resnično dodano vrednost predvsem z operativnega vidika, ustvarjajo vzajemne koristi in so strateški spodbujevalci za Unijo, ter na projekte s strateško razsežnostjo, ki obravnavajo prihodnje varnostne grožnje; močno spodbuja države članice, naj v okviru reforme sistema bojnih skupin EU preučijo možnost vključitve tega sistema v stalno strukturno sodelovanje, da bi povečali njegovo operativno zmogljivost, modularnost in prožnost, tako da bi uvedli stalne večnacionalne enote za izpolnjevanje vojaških nalog, navedenih v členu 43 PEU, ter izboljšanje sposobnosti EU za izvajanje zahtevnih operacij kriznega upravljanja;

***Krepitev sodelovanja s strateškimi partnerji***

48. pozdravlja napredek, dosežen pri sodelovanju med EU in zvezo Nato od skupne izjave v Varšavi leta 2016; je zadovoljen z napredkom pri izvajanju skupnega sklopa predlogov iz let 2016 in 2017, zlasti okrepitev političnega dialoga med EU in zvezo Nato na vseh ravneh ter strukturirani dialog o vojaški mobilnosti, prizadevanja za zagotavljanje večje

skladnosti med ustreznimi procesi obrambnega načrtovanja in tesnejše sodelovanje na področju kibernetske varnosti in obrambe ter pri boju proti hibridnim grožnjam in dezinformacijskim kampanjam; je seznanjen z ravnjo sodelovanja med zvezo Nato in EU pri zagotavljanju pomoči civilnim organom pri zajezitvi in ustavitvi širjenja pandemije COVID-19; poziva EU in zvezo Nato, naj dodatno izboljšata sodelovanje, ki se vzajemno krepi, tudi pri misijah in operacijah, in poglobita svoje strateško partnerstvo; poudarja pomembnost nadaljnje krepitve partnerstva med EU in zvezo Nato na področju vojaške mobilnosti; poudarja pomembnost organiziranja in izvajanja skupnih usposabljanj in vaj med evropskimi oboroženimi silami, pa tudi vzporednih in usklajenih vaj EU-Nato;

49. v zvezi s tem pozdravlja operacijo Atlantska odločnost in okrepljeno prednjo prisotnost Nata na evropski celini ter priznava, kako pomembne so sile Nata, ko se skuša Rusijo odvrniti od nadaljnje agresije in v primeru konflikta zagotavljati ključno podporo;

50. želi spomniti, da je zveza Nato temelj skupne obrambe za tiste države članice, ki so tudi članice Severnoatlantske zveze, kot je izrecno navedeno v PDEU; meni, da se mora sodelovanje med Unijo in zvezo Nato dopolnjevati in da mora v celoti upoštevati posebnosti in vloge vsake od institucij, strukture pa se ne smejo po nepotrebnem posnemati ali nadomestiti; želi spomniti, da je obrambno sodelovanje eden od stebrov čezatlantskega sodelovanja in ostaja bistvenega pomena za vzajemno varnost zavezniških in partnerskih držav, zato ponavlja, da so nujno potrebni tesnejši odnosi; želi spomniti, da razvoj obrambnih zmogljivosti EU po načelu enovitosti sil ne pomeni konkurenčne grožnje zvezi in bo koristil tudi državam, ki sodelujejo tako v SVOP kot v zvezi Nato, pa tudi da bi bilo treba učinkovitejše sodelovanje EU na varnostnem in obrambnem področju obravnavati kot dejavnik, ki krepi evropski steber zveze Nato in omogoča, da lahko EU prevzame večji del zagotavljanja lastne varnosti; meni, da bi morale pobude za razvoj zmogljivosti zagotavljati interoperabilnost med zavezniki in olajševati hitre napotitve; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da so nekatera razhajanja po dejanjih Turčije v vzhodnem Sredozemlju ogrozila solidarnost zveze;

51. poudarja, da je treba okrepiti status EU kot ponudnika pomorske varnosti, odpornost EU in njenih držav članic na krizne razmere v njihovih ozemeljskih vodah ter pomen skladne pomorske strategije za boj proti nezakonitim nedržavnim akterjem na morju; meni, da je treba uskladiti pravila o posredovanju in standarde glede opreme ter okrepiti usposabljanje osebja, da bi lahko izvajali usklajene in združene dejavnosti v okviru operacij na evropski in mednarodni ravni ali v primeru pomorskih kriz, dogodkov in incidentov; poudarja potrebo po sodelovanju med EU in Natom z namenom doseganja skupnega učinkovitega pristopa k pomorskim varnostnim grožnjam, kot sta čezmejni in organizirani kriminal, vključno z mrežami organiziranega kriminala, ki omogočajo nedovoljeno trgovino z ljudmi, orožjem in prepovedanimi drogami, tihotapljenje in pomorsko piratstvo;

52. odločno podpira strateško partnerstvo med EU in OZN pri kriznem upravljanju ter civilnem, policijskem in vojaškem ohranjanju miru; pozdravlja napredek pri izvajanju osmih skupaj ugotovljenih in dogovorjenih prednostnih nalog med EU in OZN na področju mirovnih operacij in kriznega upravljanja za obdobje 2019–2021; poziva države članice, naj več prispevajo za dejavnosti OZN za ohranjanje miru, in poziva institucije EU, naj pri tem nudijo podporo; ugotavlja, da je bilo zlasti s podpisom okvirnega sporazuma med EU in OZN o zagotavljanju medsebojne podpore v misijah in operacijah na terenu z dne 29. septembra 2020 doseženega nekaj napredka pri izboljšanju sodelovanja med misijami in operacijami na terenu, pri agendi za ženske, mir in varnost, ki prispeva k izvajanju akcijskega načrta EU za ženske, mir in varnost, v zvezi s preprečevanjem konfliktov ter na politični in strateški ravni; poziva EU in OZN naj nadalje preučita možnosti tesnejšega sodelovanja, zlasti na skupnih območjih operacij, na področjih, ki zajemajo načrtovanje prehoda misij, podporne ureditve na terenu, izmenjavo informacij zunaj območja misije in načrtovanje ukrepov za nepredvidljive razmere zaradi COVID-19, ter na podnebnem in obrambnem področju;

53. ponovno potrjuje, da Združeno kraljestvo kljub brexitu ostaja tesen strateški partner EU in njenih držav članic ter da je bistveno ohraniti trdno in tesno obrambno in varnostno sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom, saj za oba velja isto strateško okolje in iste grožnje njunemu miru in varnosti; spodbuja Združeno kraljestvo, naj sodeluje v misijah in operacijah SVOP, operacijah kriznega upravljanja, pri razvoju obrambnih zmogljivosti, v ustreznih agencijah Unije ter pri projektih v okviru stalnega strukturnega sodelovanja, ob spoštovanju avtonomije EU za odločanje in suverenosti Združenega kraljestva, načela uravnoteženih pravic in obveznosti ter učinkovite vzajemnosti, vključno s poštenim in ustreznim finančnim prispevkom; je seznanjen z izstopom Združenega kraljestva iz SVOP 31. decembra 2020; poziva, naj se vzpostavijo postopki za hitre nadomestitve, da bi zagotovili neprekinjeno delovanje misij in operacij SVOP, v katerih je imelo britansko osebje pomembno vlogo;

54. poziva EU k tesnejšemu sodelovanju z obstoječimi regionalnimi silami, kot so Afriška unija, Gospodarska skupnost zahodnoafriških držav (ECOWAS), Združenje držav jugovzhodne Azije (ASEAN) in Arktični svet, ter s podobno mislečimi državami, ki niso članice Nata;

55. poziva, naj se resolucija Varnostnega sveta Združenih narodov št. 1325 o ženskah, miru in varnosti dvajset let po sprejetju začne bolj sistematično izvajati ter naj se okrepi agenda EU za ženske, mir in varnost; poziva, naj se načelo enakosti spolov ustrezno vključi v oblikovanje skupne varnostne in obrambne politike, zlasti z boljšo uravnoteženostjo spolov pri sestavi osebja in vodstva misij in operacij SVOP ter s posebnim usposabljanjem napotenega osebja;

56. poziva k izvedbi resolucije Varnostnega sveta OZN št. 2250 o mladih, miru in varnosti ter smiselni vključitvi mladih in njihove perspektive v analizo konfliktov, ki bo utrdila podporo, ki jo zagotavljajo misije in operacije SVOP; poziva k ukrepom EU za povečanje možnosti za smiselno udeležbo mladih pri ohranjanju in spodbujanju miru in varnosti;

57. poziva EU, naj obravnava nenehne in rastoče grožnje varstvu in ohranjanju kulturne dediščine ter zatre tihotapljenje kulturnih predmetov, zlasti na konfliktnih območjih; ugotavlja, da so zaradi kraje njihove kulturne dediščine in zgodovinskih korenin družbe vse bolj dovzetne za radikalizacijo in svetovne ideologije džihada; poziva EU, naj razvije široko strategijo za boj proti takim grožnjam;

***Povečanje odpornosti in pripravljenosti Unije***

58. je zaskrbljen, da nekateri svetovni in vedno večje število regionalnih akterjev namenoma poskušajo zaobiti ali uničiti na pravilih temelječi mednarodni red, multilateralizem ter vrednote trajnostnega miru, blaginje in svobode, ki so temelji Evropske unije; ugotavlja, da je pandemija COVID-19 razkrila nove ranljivosti in napetosti po svetu ter poglobila obstoječe; poudarja, da se je s pandemijo okrepila javna podpora Uniji, ki bo manj odvisna od preostalega sveta, bolje zaščitena in sposobna neodvisnega delovanja; poziva k močnejši vlogi Evropske unije na mednarodnem prizorišču, večji evropski enotnosti, solidarnosti in odpornosti ter enotnejši zunanji politiki, katere osrednji del bo učinkoviti multilateralizem; pozdravlja sklepe Sveta iz junija 2020 o zavzemanju za trdno Evropsko unijo, ki bo spodbujala mir in varnost ter ščitila svoje državljane;

59. poudarja pomembno vlogo oboroženih sil med pandemijo COVID-19 in pozdravlja vojaško pomoč civilnim organom, zlasti pri uporabi bolnišnic na terenu, prevozu bolnikov ter zagotavljanju in distribuciji opreme; meni, da se je s tem dragocenim prispevkom pokazalo, da je treba upoštevati pridobljene izkušnje, da bi okrepili vojaška sredstva in zmogljivosti držav članic v podporo mehanizmu Unije na področju civilne zaščite, ki je glavno orodje za soočanje z nujnimi razmerami, pa tudi za namene humanitarne pomoči; meni tudi, da bi morali za učinkovito spopadanje z zdravstvenimi krizami pripraviti vojaško zdravstveno osebje držav članic na hitro sodelovanje; ponovno poudarja, da sta vzajemna pomoč in solidarnost v skladu s členom 42(7) PEU in členom 222 PDEU pomembni;

60. poudarja pomen vojaške mobilnosti; meni, da je treba doseči napredek in olajšati polno vojaško mobilnost po vsej Evropi, zato poziva k poenostavitvi in uskladitvi postopkov, da bi lahko države članice ukrepale hitreje, saj je vojaška mobilnost koristna za obvladovanje civilnih kriz; vztraja, da mora biti na voljo ustrezen proračun za projekte vojaške mobilnosti; pozdravlja, da je projekt vojaške mobilnosti del stalnega strukturnega sodelovanja; vztraja, da je treba vzpostaviti evropske mehanizme, katerih cilj bi bilo lajšanje čezmejne uporabe vojaških logističnih zmogljivosti za odzivanje na take izredne razmere, da bi omogočili večjo usklajenost, sinergijo, solidarnost in podporo; vztraja, da bi bilo mogoče podobno pomoč in solidarnost v času pandemije in podobnih kriz med drugim razširiti na partnerske države v neposrednem sosedstvu EU; poudarja, da je treba povečati kemično, biološko, radiološko in jedrsko pripravljenost EU ter njene potrebne zmogljivosti; poudarja, da je treba okrepiti nadziranje in zaščito bistvene in kritične infrastrukture, zlasti podmorskih optičnih internetnih kablov;

61. meni, da je treba zagotoviti boljšo povezanost notranjih in zunanjih vidikov politik EU za zagotovitev, da bodo politike EU, vključno z energetsko politiko, usmerjene k doseganju ciljev skupne zunanje in varnostne politike;

62. meni, da je bistveno zaščititi vse šibke točke Evropske unije, da bi zagotovili učinkovito skupno obrambo evropskih državljanov; je zaskrbljen zaradi vedno večje militarizacije Krimskega polotoka in poskusov Ruske federacije za destabilizacijo črnomorske regije, zaradi česar je na vrhu Nata v Walesu leta 2014 prišlo do priznanja ranljivosti vzhodnega krila Severnoatlantskega zavezništva; poziva EU, naj prizna ranljivost vzhodnoevropskih držav članic kot način za okrepitev evropske obrambe ter naj skupaj z Natom pripravi celovito strategijo za zavarovanje in obrambo vzhodnega krila;

***Proaktiven boj proti hibridnim grožnjam in njihovo preprečevanje***

63. pozdravlja prednostne naloge in smernice, ki so bile sprejete za sodelovanje EU na področju boja proti hibridnim grožnjam in za izboljšanje odpornosti nanje, vključno z bojem proti dezinformacijam, hibridnemu vojskovanju, vohunjenju, lažnim novicam in propagandi, ter vzpostavitev sistema hitrega opozarjanja za lažje sodelovanje s skupino G7 in zvezo Nato; poziva EU in njene države članice, naj razvijejo in okrepijo varnost svojih informacijskih in komunikacijskih sistemov, vključno z varnimi komunikacijskimi kanali; poudarja, kako pomembno in nujno je, da EU krepi svoje strateško komuniciranje in zmogljivosti ter vlaga vanje, da bi postala bolj odporna obravnavanju in odvračanju vsakršnega tujega vmešavanja, ki ogroža njen demokratični sistem in suverenost ter njene državljane; poudarja pomembno vlogo projektne skupine East StratCom in priznava pomen dela, opravljenega v okviru projekta EU proti dezinformacijam, ter poziva k dodatni proračunski in politični podpori, da bi se dodatno izboljšala njena sposobnost za boj proti dezinformacijam ter obveščanje o ukrepih in politikah EU;

64. poudarja, da mora EU nujno uvesti trdnejšo strategijo za odkrivanje agresivnih in zlonamernih kampanj dezinformiranja proti njej, ki prihajajo iz tretjih držav in od nedržavnih akterjev, ter za proaktiven boj zoper takšnim kampanjam; poudarja, da je treba pregledati mandat skupine ESZD za strateško komuniciranje, da bi obravnavali tuje vmešavanje, ter vključiti preverjevalce dejstev, raziskovalce, zagonska podjetja in organizacije civilne družbe; vztraja, da je treba vsem službam EU, ki se ukvarjajo s tujim vmešavanjem in dezinformacijami, zagotoviti dovolj osebja in sredstev, da bodo lahko bolje prepoznavale in preiskovale poskuse vmešavanja v demokratične procese EU ali ukrepe EU v tujini ter se tem poskusom zoperstavljale; poudarja pomembnost sodelovanja in pomoči partnerskim državam, zlasti v neposrednem sosedstvu EU, pri njihovih prizadevanjih za obravnavanje zlonamernega tujega vmešavanja in boj proti njemu, zlasti dezinformacijam in propagandi, saj se v številnih primerih s tovrstnimi dejanji skuša odvrniti te države od njihove poti k demokraciji naklonjenim reformam ter napasti evropske vrednote in ideale;

65. pozdravlja, da je Svet sprejel sklep, ki EU prvič omogoča, da naloži ciljno usmerjene omejevalne ukrepe za odvračanje od kibernetskih napadov, ki predstavljajo zunanjo grožnjo EU ali njenim državam članicam, in odzivanje nanje, vključno s kibernetskimi napadi na tretje države ali mednarodne organizacije, ter sprejme sankcije zoper osebe ali subjekte, ki so odgovorni za kibernetske napade; poudarja, da je treba izboljšati sistem vizumskih omejitev kot del mehanizma sankcij EU, in sicer z uporabo biometričnih vizumskih postopkov, da bi subjektom, ki sodelujejo v hibridnem vojskovanju, omejili možnost potovanja v EU z lažno identiteto; poudarja, da je treba kibernetske vidike nujno bolje vključiti v sisteme EU za krizno upravljanje; poudarja, da je tesnejše sodelovanje pri preprečevanju kibernetskih napadov in boju proti njim v tem času posebne ranljivosti bistveno, da bi dosegli napredek na področju mednarodne varnosti in stabilnosti v kibernetskem prostoru; pozdravlja velik napredek, ki ga je glede tega dosegel projekt enote za hitro odzivanje na kibernetske grožnje v okviru stalnega strukturnega sodelovanja; v zvezi s tem poziva k povečanju podpore za Agencijo Evropske unije za kibernetsko varnost (ENISA) in tesnemu usklajevanju z Natovim centrom odličnosti za sodelovanje pri kibernetski obrambi; poziva k večjemu usklajevanju EU pri določanju skupne odgovornosti za zlonamerne kibernetske incidente, pa tudi k tesnejšemu sodelovanju s podobno mislečimi mednarodnimi organizacijami in državami; je zlasti zaskrbljen zaradi stalnega odkrivanja manjših kibernetskih napadov na ali vdorov v kritične infrastrukturne sisteme, ki sicer ostajajo mirujoči, a lahko pustijo hude posledice; poziva države članice, naj zagotovijo podvajanje na vseh ravneh svojih sistemov kritične infrastrukture, denimo za oskrbo z električno energijo in strateške komunikacije;

66. priznava vse večji pomen kibernetskih in avtomatiziranih obveščevalnih dejavnosti in poudarja, da te predstavljajo grožnjo za vse države članice in institucije EU; poziva vse institucije EU in države članice, naj še naprej izboljšujejo svoje kibernetske in avtomatizirane tehnologije; dodatno spodbuja sodelovanje pri tem tehnološkem napredku;

67. poudarja, kako pomembno je doseči kvantno računalniško zmogljivost, in meni, da je treba okrepiti sodelovanje med EU in ZDA na tem področju, saj bi tako zagotovili, da bo kvantno računalništvo uresničeno med partnerji s toplimi odnosi in enakimi cilji;

68. opozarja na rastoč pomen varnosti v vesolju in satelitov; poudarja pomen Satelitskega centra Evropske unije in naroči agenciji, naj analizira varnost in/ali ranljivost satelitov EU in držav članic na vesoljske odpadke, kibernetske napade in neposredne napade z izstrelki ter o tem predloži poročilo;

***Zagotavljanje sredstev Uniji za izvajanje SVOP***

69. poudarja, da so ustrezne ravni finančnih virov, osebja in sredstev bistvene za zagotavljanje sposobnosti Unije, da spodbuja mir in varnost znotraj svojih meja in po svetu; poziva države članice, naj pokažejo politično voljo za uresničitev evropskih ambicij na področju obrambe in izpolnitev svojih zavez;

70. obžaluje, da Evropski svet v večletnem finančnem okviru ni pokazal ambicij za varnostne in obrambne pobude; poziva Komisijo, naj predstavi in izvaja ambiciozen strateški delovni program za Evropski obrambni sklad (za raziskave in za drugo), zasnovan za krepitev skupnih ukrepov in čezmejnega sodelovanja po vsej Uniji, in za vojaško mobilnost, da bi državam članicam pomagali pri hitrejšem in učinkovitejšem ukrepanju, vključno s financiranjem prometne infrastrukture z dvojno rabo in poenostavitvijo diplomatskih dovoljenj in carinskih pravil; poziva EU, naj vzpostavi svoj obrambni sistem balističnih izstrelkov ter integriran in večplasten strateški sistem zračne obrambe, ki bo zasnovan tudi za prestrezanje hiperzvočnih izstrelkov; opozarja, da evropski državljani jasno in stalno pozivajo Unijo, naj okrepi svojo vlogo pri zagotavljanju trajne stabilnosti in varnosti, ter da je to mogoče doseči le s potrebnimi finančnimi sredstvi in ambicioznim večletnim finančnim okvirom na področju zunanjega delovanja in obrambe;

71. opozarja na nevarnost pomanjkanja ambicioznosti za financiranje evropskih obrambnih pobud v večletnem finančnem okviru v kombinaciji z znatnimi in neusklajenimi zmanjšanji nacionalnih proračunov za obrambo zaradi krize zaradi COVID-19; poudarja, da morajo države članice dodeliti potrebna finančna sredstva na nacionalni ravni, da bo lahko Unija delovala kot globalna akterka za mir; v tem pogledu se strinja z oceno Evropskega računskega sodišča, da „države članice EU še zdaleč nimajo vojaških zmogljivosti, ki bi jih potrebovale za uresničitev ravni vojaških ambicij EU“;

72. opozarja, da so skupni evropski obrambni projekti in pobude sicer bistveni pri obravnavanju pomanjkljivosti na področju raziskav in razvoja v zvezi z obrambo, združevanja virov in usklajevanja prizadevanj, a večino sredstev za obrambo, ki se uporabljajo za misije SVOP, še vedno zagotavljajo države članice in se financirajo iz nacionalnih proračunov za obrambo;

73. nujno poziva države članice, naj upoštevajo svojo uradno zavezo na ravni Sveta in prevzamejo odgovornost za svoje odločitve v Svetu v zvezi z napotitvijo civilnih in vojaških misij tako, da Uniji zagotovijo potrebno osebje in zmogljivosti za doseganje ciljev, o katerih so se soglasno dogovorile, ter tako prispevajo k uresničevanju svojih zavez za varnejšo Evropsko unijo;

74. poudarja, da je mednarodno sodelovanje v misijah in operacijah SVOP koristno kot okrepitev evropskih zmogljivosti, in poziva k okrepljenemu izvajanju obstoječih okvirnih sporazumov o sodelovanju, ki spodbujajo kolektivno naravo prispevkov za mir in varnost;

75. je seznanjen s pomembnim delom, ki ga je opravil SatCen EU, in poudarja, da mora imeti Unija ustrezna sredstva na področju posnetkov in zbiranja obveščevalnih podatkov v vesolju; poudarja, da bi moral SatCen EU prejemati sredstva iz strukturnih skladov Unije, da bi lahko ohranil svoj prispevek k ukrepom Unije, zlasti za zagotavljanje satelitskih posnetkov visoke ločljivosti v podporo misijam in operacijam SVOP;

***Vzpostavitev ambiciozne agende EU za svetovni nadzor nad orožjem, neširjenje orožja in razoroževanje***

76. je močno zaskrbljen zaradi aktualnega ogrožanja mednarodnih vrednot in vladavine prava ter morebitnega nadaljnjega krhanja globalne strukture za neširjenje orožja in razoroževanje; se boji, da bi neupoštevanje, odstop od pomembnejših pogodb o nadzoru nad orožjem ali njihovo nepodaljšanje resno škodovalo mednarodnim ureditvam za nadzor nad orožjem, ki že desetletja zagotavljajo stabilnost, ogrozilo odnose med državami, ki imajo jedrsko orožje, neposredno ogrozilo evropsko varnost, zlasti v primeru neobstoja dogovorov, ki bi urejali in zmanjševali količino taktičnega jedrskega orožja ter jedrskega orožja kratkega in srednjega dosega, kar bi lahko privedlo do novih jedrskih oboroževalnih tekem; poudarja, da je treba nemudoma znova vzpostaviti čezmejno zaupanje;

77. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se spet uveljavlja nevarna retorika o uporabnosti jedrskega orožja; ponovno poudarja, da sta mednarodni mir in varnost močnejša v svetu, kjer jedrskega orožja ni oziroma se ne širi, in da razorožitev ne pomeni le zmanjšanja števila aktivnih bojnih glav, temveč tudi zmanjšanje vojaške in politične teže tovrstnega orožja;

78. ponovno poudarja, da v celoti podpira zavezanost EU in njenih držav članic Pogodbi o neširjenju jedrskega orožja kot temelju režima neširjenja jedrskega orožja in razorožitve; ponovno poziva k trdnemu skupnemu stališču EU pred konferenco in poziva, naj se na deseti pregledni konferenci pogodbenic Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja sprejmejo konkretni in učinkoviti ukrepi, ki bodo bistveni za ohranitev strateške stabilnosti in preprečitev nove oboroževalne tekme;

79. globoko obžaluje odstop ZDA in Ruske federacije od pogodbe o jedrskem orožju srednjega dosega; opozarja na odgovornost Rusije za propad pogodbe, saj jo je vztrajno kršila; obžaluje, da bi se lahko zaradi njenega propada stopnjevale napetosti ter povečale jedrske in vojaške grožnje in tveganja, ogrožena pa bi bila tudi prihodnost režimov za nadzor nad orožjem; poudarja, da odločno nasprotuje novi oboroževalni tekmi med ZDA in Rusko federacijo ter njenim morebitnim posledicam za Evropo in ponovnemu kopičenju vojaških sil na evropskih tleh; poziva Svet in podpredsednika/visokega predstavnika, naj začneta pobudo pod vodstvom EU, da bi spodbudila preoblikovanje pogodbe o jedrskem orožju srednjega dosega v večstransko pogodbo;

80. opozarja, da globalna in evropska varnost ter stabilnost temeljita na učinkovitem mednarodnem nadzoru nad oborožitvijo, razoroževanju in neširjenju orožja;

81. poziva ZDA in Rusko federacijo, naj nadaljujeta s pogajanji o podaljšanju nove pogodbe START, ki se bo iztekla februarja 2021; meni, da bi s podaljšanjem pogodbe podpisnici dobili dodaten čas za nadaljevanje pogajanj, da bi se dogovorili o novem instrumentu za nadzor nad orožjem; poziva k takojšnji vključitvi drugih držav, zlasti Kitajske, v vse obstoječe pogodbe (kot so NEW START, INF in pogodba o odprtem nebu) ali v prihodnja pogajanja o instrumentih za nadzor jedrskega orožja;

82. obžaluje, da Rusija selektivno izvaja svoje obveznosti iz pogodbe o odprtem nebu; globoko obžaluje odločitev ZDA, da odstopijo od pogodbe o odprtem nebu, pomembnega instrumenta za nadzor nad orožjem, ki prispeva h krepitvi zaupanja ter zagotavljanju dragocene zmogljivosti manjšim državam za spremljanje in preverjanje vojaških dejavnosti v njihovem sosedstvu; poziva ostale podpisnice, naj pogodbo še naprej izvajajo in zagotavljajo, da bo učinkovita in koristna tudi v prihodnje; poziva ZDA, naj razveljavijo svojo odločitev o odstopu od pogodbe o odprtem nebu;

83. pozdravlja finančni prispevek EU k projektom in dejavnostim Organizacije za prepoved kemičnega orožja; pozdravlja, da je Svet sprejel horizontalen režim sankcij za obravnavanje naraščajoče uporabe in širjenja kemičnega orožja; obsoja nedavno uporabo kemičnega orožja in meni, da pomanjkanje odgovornosti za takšne incidente spodkopava mednarodno normo proti kemičnemu orožju; poziva EU, naj prevzame pobudo za obravnavo vprašanja o nekaznovanju uporabe kemičnega orožja ter preuči, kako okrepiti Organizacijo za prepoved kemičnega orožja, da bi zagotovili hitro in natančno dodeljevanje ter učinkovite mehanizme za odzivanje; poziva EU, naj nadaljuje prizadevanja za boj proti širjenju in uporabi kemičnega orožja ter podpira prepoved kemičnega orožja na svetovni ravni, kot določa Konvencija o kemičnem orožju;

84. je resno zaskrbljen zaradi poskusa umora pomembnega vodje ruske opozicije Alekseja Navalnega z uporabo prepovedanega živčnega strupa, ki se v skladu s Konvencijo o kemičnem orožju šteje za kemično orožje in kot tako pomeni resno kršitev mednarodnih pravil; poziva k neodvisni mednarodni preiskavi dogodkov; pozdravlja odločitev Sveta o uvedbi sankcij, da bi vsi odgovorni za zastrupitev prevzeli odgovornost;

85. poziva podpredsednika/visokega predstavnika, naj predloži predloge za okrepitev razpoložljivega strokovnega znanja na področju neširjenja orožja in nadzora nad njim v EU ter zagotovi, da ima EU odločno in konstruktivno vlogo pri razvoju in okrepitvi svetovnih prizadevanj za neširjenje orožja, ki temeljijo na pravilih, ter strukture nadzora nad orožjem in razoroževanja; v zvezi s tem pozdravlja imenovanje novega posebnega odposlanca za razoroževanje in neširjenje orožja; se zaveda, da so nujno potrebni novi mednarodni sporazumi na področju nadzora nad oborožitvijo; navaja, da lahko v okviru odvračanja groženj z jedrskim orožjem razvoj hiperzvočnih izstrelkov ogrozi načela vzajemno zagotovljenega uničenja, zato poziva k svetovni pogodbi o nadzoru nad oborožitvijo o uporabi, dometu, hitrosti, doktrini, pregledu jedrskega tovora in namestitvi hiperzvočnih oborožitvenih sistemov v bližini obale, katere pobudnica je EU;

86. ponovno izraža polno zavezanost ohranjanju učinkovitih mednarodnih režimov za nadzor nad orožjem, razoroževanje in neširjenje orožja kot temelju za svetovno in evropsko varnost; poudarja, da v celoti podpira delo Urada Združenih narodov za razorožitev in agendo OZN za razorožitev; želi spomniti na svojo zavezanost izvajanju politik, namenjenih napredku pri zmanjšanju vseh zalog jedrskega orožja;

87. pozdravlja sklepe Sveta o pregledu skupnega stališča 2008/944/SZVP z dne 8. decembra 2008, ki opredeljuje skupna pravila glede nadzora izvoza vojaške tehnologije in opreme ([13]); je prepričan, da so potrebni večja konvergenca, preglednost in skladnost pri politikah izvoza orožja držav članic ter tudi krepitev javnega nadzora, saj je EU na področju obrambe vse bolj ambiciozna; poziva države članice, naj premostijo svoje različne razlage skupnega stališča ter v celoti spoštujejo njegovih osem meril, zlasti pa dosledno izvajajo merilo 4 o regionalni stabilnosti ter ustavijo izvoz vojaške opreme, ki bi se lahko uporabila proti drugim državam članicam EU; pozdravlja prizadevanja za povečanje preglednosti ter javnega in parlamentarnega nadzora nad izvozom orožja; poziva k skupnim prizadevanjem, da bi izboljšali ocene tveganj, pregledovanja končnih uporabnikov in preverjanja po dostavi;

88. poziva države članice, naj spoštujejo kodeks ravnanja EU glede izvoza orožja; ponovno poudarja, da morajo vse države članice strogo spoštovati pravila iz Skupnega stališča Sveta 2008/944/SZVP; opozarja tudi, da so se države članice zavezale trdnim nacionalnim stališčem glede svoje politike izvoza orožja v Turčijo na podlagi določb iz Skupnega stališča 2008/944/SZVP, vključno z dosledno uporabo merila 4 o regionalni stabilnosti; ponovno poziva podpredsednika/visokega predstavnika, naj – dokler bo Turčija še naprej izvajala svoje sedanje nezakonite, enostranske ukrepe v vzhodnem Sredozemlju, s katerimi krši suverenost posameznih držav članic EU (zlasti Grčije in Cipra) in mednarodno pravo, in ne bo sodelovala v dialogu na podlagi mednarodnega prava – v Svetu predstavi pobudo za vse države članice, da v skladu s skupnim stališčem v Turčijo ne bodo več izvažale orožja za vse vrste vojaške opreme, vključno z orožjem, orožjem za blago z dvojno uporabo in strokovnim znanjem;

89. pozdravlja dejavnosti EU, katerih cilj je podpreti univerzalizacijo Pogodbe o trgovini z orožjem, ter poziva vse večje države, ki izvažajo orožje, naj jo čim prej podpišejo in ratificirajo;

90. ugotavlja, da tehnološki razvoj na področju umetne inteligence prinaša nove izzive; poziva EU, naj prevzame vodilno vlogo v svetovnih prizadevanjih za vzpostavitev celovitega regulativnega okvira za zagotovitev smiselnega človeškega nadzora nad ključnimi funkcijami izbire ciljev in napada nanje pri razvoju in uporabi orožja, ki temelji na umetni inteligenci; poziva podpredsednika/visokega predstavnika, države članice in Evropski svet, naj sprejmejo skupno stališče o avtonomnih orožnih sistemih, s katerim bi zagotovili smiseln človeški nadzor nad ključnimi funkcijami orožnih sistemov; vztraja, da je treba začeti mednarodna pogajanja o skupni opredelitvi in okviru za uporabo orožja z določeno stopnjo avtonomnosti, in poziva k sprejetju pravno zavezujočega instrumenta, ki bi prepovedal smrtonosno avtonomno orožje brez ustreznega človeškega nadzora;

91. poziva EU, naj prevzame vodilno vlogo v svetovnih prizadevanjih za vzpostavitev celovitega in učinkovitega globalnega sistema za nadzor nad orožjem za širjenje tehnologije izstrelkov in bojnih vozil brez posadke;

***Zagotavljanje demokratičnega nadzora, legitimnosti in vključujočega sodelovanja***

92. poudarja, da mora Parlament dosledno obravnavati vse obrambne zadeve; poziva, naj se zaradi vse večjega števila pobud na področju obrambe na ravni EU ter ustanovitve Generalnega direktorata Komisije za obrambno industrijo in vesolje ponovno oceni in razširi mandat Pododbora za varnost in obrambo;

93. podpira redno izmenjavo mnenj s podpredsednikom/visokim predstavnikom o vprašanjih SVOP in ga poziva, naj poskrbi, da se bodo mnenja Evropskega parlamenta ustrezno upoštevala; poudarja, da je treba zagotoviti redno poročanje posebnih predstavnikov, posebnih odposlancev ter poveljnikov misij in operacij EU; meni, da bi se bilo treba s Parlamentom predhodno posvetovati o strateškem načrtovanju misij SVOP, spremembah njihovih mandatov in načrtih o njihovem zaključku; poziva k celovitemu izvajanju člena 36 PEU;

94. poudarja, da je treba razviti še tesnejše sodelovanje z nacionalnimi parlamenti na področju SVOP, da bi zagotovili okrepljeno odgovornost, preglednost in nadzor;

95. ponovno poudarja, da je treba izboljšati orodja, ki so na voljo civilni družbi, da bi ji zagotovili smiselno in obsežno udeležbo pri oblikovanju politik, povezanih z obrambo, in učinkovit nadzor;

([13]) UL L 335, 13.12.2008, str. 99.

o

o o

96. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Evropskemu svetu, Svetu, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, generalnemu sekretarju Organizacije združenih narodov, generalnemu sekretarju zveze Nato, agencijam EU na področjih varnosti in obrambe ter nacionalnim parlamentom držav članic.